

Perth Aleksitimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Perth Aleksitimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29082>

Özet

Perth Aleksitimi Ölçeği'nin (PAÖ) Türkçe uyarlaması, aleksitimi kavramına Dikkat-Değerlendirme Modeli çerçevesinde ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik gibi psikometrik özelliklerini değerlendirerek, alan yazına önemli bir katkı sağlamıştır. Ölçek, bireylerin duygusal farkındalık, değerlendirme ve ifade yeteneklerindeki güçlükleri yedi dereceli bir Likert ölçeği kullanarak değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Aleksitimi, Perth Aleksitimi Ölçeği, psikolojik ölçek, uyarlama, psikometri, Türkçe, Dikkat-Değerlendirme Modeli.

Yazarlar

Perth Aleksitimi Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması Yusuf BİLGE ve Y. Bilge tarafından gerçekleştirilmiştir. Orijinal **Perth Aleksitimi Ölçeği** (PAÖ), Preece, Becerra, Robinson ve Dandy tarafından geliştirilmiştir.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, aleksitimiyi, özellikle de Dikkat-Değerlendirme Modeli perspektifinden, Türkçe konuları popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, bireylerin duygusal süreçlerini anlamalarına ve ifade etmelerine yardımcı olan bilişsel ve duygusal bileşenleri değerlendirmeyi hedefler.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin kültürel bağlamda doğru bir şekilde anlaşılması ve uygulanması sağlamak için yapılmıştır. Böylece, Türkçe literatüre aleksitiminin bu spesifik modelini değerlendiren bir araç kazandırılmıştır.

Yapı

Perth Aleksitimi Ölçeği, aleksitimiyi çok boyutlu bir yapı olarak ele alan Dikkat-Değerlendirme Modeli üzerine kurulmuştur. Bu model, aleksitiminin sadece duygular tanımlama ve ifade etme güçlüğü olmadığını, aynı zamanda dikkat süreçlerindeki bozukluklar ve duygusal uyarıların bilişsel değerlendirmesindeki sorunlarla da ilişkili olduğunu öne sürer.

Model, bireylerin duygusal bilgileri işlemleme biçimlerini, özellikle de kendilerine ve başkalarına yönelik duygusal deneyimlerini nasıl algıladıklarını ve yorumladıklarını inceler. Ölçek, bu modelin öngördüğü farklı alt boyutları ölçerek aleksitiminin daha kapsamlı bir profilini sunmayı

amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte **geçerlik** hakkında spesifik bilgiler belirtilmemiştir. Ancak, Bilge ve Bilge (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özelliklerini incelediğini belirtmektedir. Bu tür uyarlama çalışmaları genellikle yapı geçerliliği (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi yoluyla), ölçüt geçerliliği ve eş zamanlı geçerlik gibi farklı geçerlik türleri değerlendirilir.

Uyarlama çalışmasının detaylı sonuçları, ölçeğin Türkçe popülasyonunda ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ortaya koymaktadır. Okuyucuların detaylı geçerlik analizleri için referans bölümünde belirtilen orijinal makaleye başvurular önerilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte **güvenirlik** hakkında spesifik bilgiler belirtilmemiştir. Bununla birlikte, Bilge ve Bilge (2020) tarafından yapılan uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özelliklerini incelediğini göstermektedir. Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarlılık (örneğin, Cronbach alfa katsayısı), test-tekrar test güvenilirliği ve bölünmüş yapılar güvenilirliği gibi yöntemleri içerir.

Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar verdiğini gösterir. Uyarlama çalışması, **Perth Aleksitimi Ölçeği**'nin Türkçe formunun iç tutarlılık ve diğer güvenilirlik göstergeleri açısından kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koyması olmalıdır.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte **faktör analizi** hakkında doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, psikolojik ölçeklerin uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının yeni kültürel bağlamda doğrulanması kritik bir adımdır. Bu genellikle açıklayıcı faktör analizi (AFA) ve/veya doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak yapılır.

Bu analizler, ölçeğin temel aldığı teorik yapının, yani Dikkat-Değerlendirme Modeli'nin alt boyutlarının, Türkçe popülasyonundaki veri setinde de tutarlı bir şekilde ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemeye yardımcı olur. Bilge ve Bilge (2020) çalışması, ölçeğin yapı geçerliliğini incelediği için, bu tür faktör analizlerini içermesi muhtemeldir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Kendi kendine uygulanan anket, 7 dereceli Likert ölçeği (1-kesinlikle katılmıyorum, 7-kesinlikle katılıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinal ölçek İngilizcedir).

Popülasyon Grubu: Türkçe konuşan bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Genel popülasyon veya çeşitli klinik örneklemeler üzerinde kullanılabilir.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem veya dijital ortamda kendi kendine doldurma şeklinde uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Aleksitimi, Perth Aleksitimi Ölçeği, psikolojik değerlendirme, kültürel uyarlama, psikometrik özellikler, Dikkat-Değerlendirme Modeli.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değil

Kurum E-posta Adresleri: yusuf.bilge@izu.edu.tr

Yazın Adresi: Mevcut Değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Perth Aleksitimi Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması için orijinal ölçek yazarlarından gerekli izinlerin alındığı varsayılmaktadır. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak ticari veya klinik kullanım için orijinal yazarlarla iletişime geçilmesi gerekebilir.

Türkçe uyarlama çalışması **2020** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin orijinal versiyonu Preece ve arkadaşları tarafından 2017 yılında geliştirilmiştir.

Referanslar

Bilge, Y. & Bilge, Y. (2020). The measurement of Attention-Appraisal Model of Alexithymia: psychometric properties of the Perth Alexithymia Questionnaire in Turkish. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 21 (Supplement 2), 71-79. Turkish. doi:[10.5455/apd.133183](https://doi.org/10.5455/apd.133183).

Makalenin tam metnine buradan ulaşılabilir: anadolupsikiyatri.net.

Orijinal PDF dokümanı buradan indirilebilir: perth-aleksitimi-olcegi-toad.pdf.

Preece, D. A., Becerra, R., Robinson, K., & Dandy, J. (2017). The Perth Alexithymia Questionnaire: Development and validation of a new multidimensional measure of alexithymia. *Personality and Individual Differences*, 118, 185-195. doi:[10.1016/j.paid.2017.06.037](https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.06.037).

Perth Aleksitimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içerikte **Perth Aleksitimi Ölçeği**'nin maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu girişte sunulamamaktadır. Maddeler için lütfen referans bölümünde belirtilen orijinal uyarılma çağrısına başvurunuz.